

Bruxelles, 29. travnja 2021.
(OR. en)

8169/21

LIMITE

JEUN 39
SOC 228
EMPL 167
EDUC 137
SAN 243
SUSTDEV 50
GENDER 26

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Nacrt zaključaka Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o jačanju višerazinskog upravljanja pri promicanju sudjelovanja mladih u procesima donošenja odluka – odobrenje

Za delegacije se u prilogu nalazi Nacrt zaključaka o jačanju višerazinskog upravljanja pri promicanju sudjelovanja mladih u procesima donošenja odluka, kako ga je pripremila Radna skupina za mlade. S tekstom su sada suglasne sve delegacije.

U skladu s time Odbor stalnih predstavnika poziva se da potvrdi dogovor o priloženom tekstu koji je postigla Radna skupina za mlade i tekst proslijedi Vijeću za obrazovanje, mlade, kulturu i sport kako bi ga odobrilo na sastanku 17. i 18. svibnja 2021. te kako bi zatim bio objavljen u Službenom listu EU-a.

Nacrt zaključaka Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća

o

**jačanju višerazinskog upravljanja pri promicanju sudjelovanja mladih u procesima
donošenja odluka**

VIJEĆE I PREDSTAVNICI VLADA DRŽAVA ČLANICA, KOJI SU SE SASTALI U OKVIRU
VIJEĆA,

PODSJEĆAJUĆI NA TO DA:

1. U članku 165. Ugovora o funkcioniranju Europske unije predviđa se djelovanje Europske unije kojim se nastoji poticati sudjelovanje mladih u demokratskom životu Europe.
2. U članku 2. Ugovora o Europskoj uniji navodi se da se „Unija temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina”. Člankom 10. stavkom 3. prepoznaje se pravo svakog građanina na sudjelovanje u demokratskom životu Europske unije.
3. U člancima 11. i 12. Povelje Europske unije o temeljnim pravima navodi se da svatko ima pravo na slobodu izražavanja, mirnog okupljanja i udruživanja. U članku 24. navodi se da djeca mogu slobodno izražavati svoje mišljenje te se propisuje da se njihovo mišljenje uzima u obzir u pitanjima koja se na njih odnose, u skladu s njihovom dobi i zrelosti.

4. U Rezoluciji Vijeća o okviru za europsku suradnju u području mladih: strategija Europske unije za mlade za razdoblje 2019. – 2027.¹ upućuje se na važnost podupiranja socijalnog i civilnog angažmana te se nastoji osigurati da svi mladi imaju potrebna sredstva za sudjelovanje u društvu. Rezolucijom se također prepoznaje načelo sudjelovanja² te globalna, europska, nacionalna, regionalna i lokalna dimenzija³.
5. U Programu Ujedinjenih naroda za održivi razvoj do 2030.⁴ utvrđeno je da mladi imaju aktivnu ulogu u održivom razvoju, a Svjetskim programom djelovanja Ujedinjenih naroda za mlade⁵ poziva se na potpuno i učinkovito sudjelovanje mladih u društvenom životu.
6. U Europskoj povelji o sudjelovanju mladih u lokalnom i regionalnom životu⁶, koju je donijelo Vijeće Europe, ističe se da je potrebno ojačati pristup mladih potpunom uživanju njihovih prava i sloboda, osobito onih povezanih sa sudjelovanjem.
7. U Zaključcima Vijeća o poticanju demokratske osviještenosti i demokratskog angažmana među mladima u Europi⁷ prepoznaje se da bi svim mladima trebalo omogućiti smisleno sudjelovanje u donošenju odluka o svim pitanjima koja se na njih odnose. Oni imaju pravo na slobodu izražavanja, pristup informacijama i zaštitu od diskriminacije.

¹ SL C 456, 18.12.2018., str. 1.

² „(P)repoznajući to da svi mladi predstavljaju resurs za društvo, svim politikama i aktivnostima koje se na njih odnose trebalo bi podupirati pravo mladih na sudjelovanje u razvoju, provedbi i naknadnom praćenju politika koje na njih utječu putem konstruktivnog sudjelovanja mladih i organizacija mladih. U tom bi se kontekstu politike trebale temeljiti na prepoznavanju promjena koje donose digitalne komunikacije, a koje utječu na demokratsko i građansko sudjelovanje.”

³ „(K)ako bi se osigurao održiv učinak na mlade, važno je da se politika EU-a za mlade provede imajući u vidu međupovezanosti s regionalnim i lokalnim razinama te da se na lokalnoj razini provedu aktivnosti za potporu politikama za mlade. Istodobno bi se glasovi mladih trebali uzeti u obzir kad god se razmatraju globalna pitanja.”

⁴ https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E

⁵ <https://www.un.org/development/desa/youth/world-programme-of-action-for-youth.html>

⁶ 1992., Revidirana Europska povelja o sudjelovanju mladih u lokalnom i regionalnom životu, 2003. i 2015.

⁷ SL C 415, 1.12.2020., str. 16.

8. U Zaključcima Vijeća o ulozi mladih u izgradnji sigurnog, povezanog i skladnog društva u Europi⁸ navodi se da su mladi inovatori i nositelji promjena te da bi njihove doprinose trebalo aktivno podupirati, tražiti i smatrati ključnima za izgradnju miroljubivog društva i podupiranje demokratskog upravljanja.
9. Rezolucijom Vijeća o poticanju političkog sudjelovanja mladih u demokratskom životu Europe⁹ i Rezolucijom Vijeća o poticanju novih i učinkovitih oblika sudjelovanja svih mladih u demokratskom životu u Europi¹⁰ jača se sveukupna dimenzija mladih te ističe važnost promicanja aktivnog i odgovornog sudjelovanja mladih u razvoju politika koje utječu na njihove živote.
10. Brza telefonska anketa (Flash) Eurobarometra o mladima iz 2019.¹¹ pokazala je da su mladi vrlo aktivni u demokratskom životu i da u njemu sudjeluju u sve većoj mjeri, a tri četvrtine mladih ispitanika sudjelovalo je u nekom obliku organiziranog pokreta.
11. Istraživanje o zastupljenosti mladih u EU-u¹² upućuje na to da sektor EU-a za mlade raste te da tradicionalne strukture mladih kao što su nevladine organizacije i mreže i dalje imaju ključnu ulogu. Također je utvrđena potreba za raznolikijim i fleksibilnijim prostorima za sudjelovanje.

⁸ SL C 195, 7.6.2018., str. 13.

⁹ SL C 417, 15.12.2015., str. 10.

¹⁰ SL C 169, 9.6.2011., str. 1.

¹¹ Brza anketa (Flash) Eurobarometra br. 478: Kako izgraditi snažniju, ujedinjeniju Europu? Stavovi mladih, https://data.europa.eu/euodp/fr/data/dataset/S2224_478_ENG

¹² Istraživanje o zastupljenosti mladih u EU-u, 2019., <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/57e87ca0-900d-11ea-812f-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-search>

PREPOZNAJUĆI DA:

12. Iako je ostvaren znatan napredak, mladi i dalje imaju manje prilika za sudjelovanje, nedovoljno su zastupljeni u procesima donošenja odluka i suočavaju se s brojnim izazovima koji su istaknuti pandemijom bolesti COVID-19. Glavni izazovi¹³ koji su pojačani među mladima u ranjivom položaju jesu veći rizik od nezaposlenosti, nesigurnost radnih mjesta, siromaštvo, isključenost, marginalizacija, diskriminacija i nejednakost, nedovoljna ulaganja u razvoj vještina i utjecaj na njihovo mentalno zdravlje.
13. Sve veća ranjivost mladih povezana je s nejednakim pristupom uključivom formalnom obrazovanju i osposobljavanju, neformalnom i informalnom učenju i mogućnostima, prekomjernom zastupljenošću u nestandardnim oblicima rada i nedovoljnim pristupom socijalnoj zaštiti, što strukturno utječe na živote mladih, njihovu emancipaciju i prelazak na samostalnost, posebno u pogledu pristupa stanovanju, pravednih životnih uvjeta, zdravstvene skrbi i pristojnih radnih mjesta.

¹³ Partnerstvo između EU-a i Vijeća Europe u području mladih, „Prema boljem razumijevanju utjecaja bolesti COVID-19 na sektor mladih”, <https://pjp.eu.coe.int/documents/42128013/72351197/Summary+13+Oct+2020.pdf/c8808ff7-25bef7f9-3504-b2a189a64bd0>; Europski parlament, „COVID-19: zastupnici traže da se spriječi trajna šteta za mlade i sport” (siječanj 2021.), <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20210122IPR96224/covid-19-meps-ask-to-prevent-lasting-damage-on-youth-and-on-sport>; Politički odgovori OECD-a na koronavirus (COVID-19), „Mladi i COVID-19: odgovor, oporavak i otpornost” (lipanj 2020.), <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/youth-and-covid-19-response-recovery-and-resilience-c40e61c6/>; ILO, Zapošljavanje mladih, <https://www.ilo.org/global/topics/youth-employment/lang--en/index.htm>.

14. Postoji hitna potreba da se mladima pruže kvalitetno građansko obrazovanje kojim se potiču demokratske vrijednosti te vještine informiranja i medijske pismenosti kako bi mogli razumjeti politički i društveni kontekst, prepoznati prijetnje koje čine dezinformiranje, polarizacija i propaganda te biti potpuno i slobodno informirani kako bi mogli donositi relevantne odluke i odabire.
15. U Novom strateškom programu Europskog vijeća za razdoblje 2019. – 2024.¹⁴ i programu rada Komisije za 2021.¹⁵ prepoznaje se uloga mladih u izgradnji klimatski neutralne, zelene, pravedne, digitalne i socijalne Europe, promicanju održivih obrazaca potrošnje i proizvodnje te provedbi Programa održivog razvoja do 2030. i Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama.
16. Neformalno i informalno učenje imaju ključnu ulogu, na primjer u građanskim pitanjima i sudjelovanju, ugrađeni su u Europsku agendu za rad s mladima¹⁶ te se njima nastojati ojačati i razviti suradnju među različitim akterima uključenima u rad s mladima u više područja, u skladu s Bonskim postupkom i provedbom strateškog okvira za razvoj rada s mladima¹⁷.

¹⁴ <https://www.consilium.europa.eu/media/39929/a-new-strategic-agenda-2019-2024-hr.pdf>

¹⁵ https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:91ce5c0f-12b6-11eb-9a54-01aa75ed71a1.0011.02/DOC_1&format=PDF

¹⁶ Rezolucija o okviru za uspostavu Europske agende za rad s mladima (2020/C415/01), [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:42020Y1201\(01\)&from=HR](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:42020Y1201(01)&from=HR)

¹⁷ Treća europska konvencija o radu s mladima, završna izjava. https://www.eywc2020.eu/downloads/doctrine/WebforumVeranstaltungenWebsiteBundle:Media-file-54/EN_3rd%20EYWC_final%20Declaration.pdf

SMATRAJU DA:

17. Mladi daju ključan doprinos daljnjem razvoju društva. Današnje odluke utječu na njihov sadašnji i budući život. Na mlade utječu pitanja koja su međusektorske prirode i povezana su s cjelokupnim političkim programom te su stoga njihov angažman i uključenost u pronalazak odgovora na društvene, okolišne, digitalne, gospodarske, kulturne i političke izazove neophodni za poticanje demokratskog načela zastupljenosti. Time bi se mladima trebalo omogućiti da preuzmu kontrolu nad vlastitim životima, uče, sudjeluju u izgradnji otpornih, povezanih, uključivih, klimatski neutralnih, prosperitetnih, pravednih i održivih društava te da doprinose oporavku Europe u kontekstu kriznih situacija velikih razmjera, poput pandemije bolesti COVID-19, kao i digitalnoj i zelenoj tranziciji.
18. Za učinkovit pristup višerazinskom upravljanju¹⁸ u području mladih, a posebno sudjelovanju mladih, važno je podržati uspostavu i razvoj zastupljenosti mladih na svim razinama¹⁹, prepoznati pravo mladih na samoorganizaciju i sudjelovanje te im omogućiti da to i čine. Priznavanje organizacija i struktura mladih, koje osiguravaju poticajno okruženje na svim razinama, te pružanje potpore tim organizacijama i strukturama neizostavni su za učinkovito, smisleno i održivo sudjelovanje mladih u procesima donošenja odluka.

¹⁸ Vidjeti definiciju u Prilogu.

¹⁹ Vidjeti definiciju u Prilogu.

19. Strategija Europske unije za mlade za razdoblje 2019. – 2027.²⁰ odnosi se na sudjelovanje mladih u demokratskom životu te se njome podupire društveni i građanski angažman i nastoji osigurati da svi mladi imaju potrebne resurse za sudjelovanje u društvu, uz naglasak na ispunjenju vizije i ciljeva mladih za Europu s pomoću mobilizacije instrumenata politike na razini EU-a te djelovanja svih dionika na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini.
20. U središtu 11 europskih ciljeva za mlade²¹ nalazi se vizija mladih za Europu te se njima utvrđuju međusektorska područja koja utječu na živote mladih i u njima se odražavaju prioritete koji su im važni, uključujući sudjelovanje mladih u europskom cilju za mlade br. 9 „Prostor i sudjelovanje za sve”.
21. Sudjelovanje mladih podrazumijeva ostvarivanje prava i dostupnost prilika, jednak pristup, potporu i odgovornost za sudjelovanje i utjecaj na odluke te sustavan angažman mladih u djelovanjima i aktivnostima koji doprinose jačanju društva na temelju vrijednosti EU-a.
22. Sudjelovanje mladih također znači sprečavanje smanjenja prostora za civilno društvo, koje znatno utječe na procese donošenja odluka i stvara dodatne izazove za mlade, organizacije i strukture mladih te osobe koje rade s mladima.

²⁰ SL C 456, 18.12.2018., str. 1.

²¹ EUYS, Prilog 3., ibid.

23. Dijalog EU-a s mladima²² tijekom posljednjih deset godina ima ključnu ulogu u poticanju sudjelovanja mladih na svim razinama, i to uključivanjem vijeća mladih, nacionalnih radnih skupina i drugih dionika u području mladih, uz istodobno promicanje strukturnog dijaloga s relevantnim donositeljima odluka. Dionici civilnog društva za mlade, posebno Europski forum mladih, međunarodne nevladine organizacije mladih i nacionalna vijeća mladih, daju vrijedan doprinos zastupljenosti mladih u procesima donošenja odluka na razini EU-a, među ostalim putem konferencija Europske unije o mladima.
24. Upravljanje politikom za mlade razlikuje se među državama članicama EU-a s obzirom na njihove različite političke, kulturne, povijesne, društvene i geografske kontekste. Imaju različite okvire (npr. pravni okvir za razvoj politike za mlade, uloge izabраниh tijela / zakonodavnih struktura ili teme obuhvaćene politikama za mlade), te različite modele provedbe (npr. horizontalnu, vertikalnu ili međusektorsku koordinaciju, provedbene ovlasti na različitim razinama javne uprave)²³.
25. Mladi, koji se izražavaju u širokom i raznolikom rasponu formata i geografskih konteksta, temelj su na kojem se zasniva zastupljenost i sudjelovanje mladih. Ti formati uključuju organizacije i neformalne skupine, od urbanih sredina do ruralnih i udaljenih područja²⁴, strukture za rad s mladima, vijeća mladih i organizacije mladih na svim razinama, kao i mlade pojedince koji nisu dio postojećih struktura ili organizacija.

²² SL C 189, 2.6.2019., str. 1.

²³ Uvid u upravljanje politikama za mlade, Partnerstvo za mlade, 2018., https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/122018-Insights_web.pdf/99400a12-31e8-76e2-f062-95abec820808

²⁴ SL C 193, 9.6.2020., str. 3.

ISTIČU DA:

26. Ključno je da svi mladi imaju jednake mogućnosti sudjelovanja, uključenosti i osnaživanja u relevantnim procesima donošenja odluka na svim razinama. Takvo je sudjelovanje važno ne samo za kvalitetu politika za mlade, već i za sve druge transverzalne politike koje utječu na mlade. Riječ je o osobnom, društvenom, kulturnom i intelektualnom razvoju mladih i njihovu prelasku u odraslu dob²⁵.
27. Sudjelovanje mladih stvara osjećaj pripadnosti, građanstva i solidarnosti, a postupke politika čini transparentnijima i odgovornijima prema mladima. Sudjelovanje mladih istodobno ih osnažuje i pomaže im u razvoju samopouzdanja, osjećaja za inicijativu i odgovornosti, čime im se omogućuje stjecanje i razvoj iskustva i relevantnih vještina za demokratski i profesionalni život, koji obuhvaćaju područja kao što su kritičko mišljenje, komunikacija, pregovaranje i timski duh.
28. Stavljanjem višerazinskog upravljanja u središte pri promicanju sudjelovanja mladih u procesima donošenja odluka potiču se uključiva i otporna društva, jača socijalna, građanska i teritorijalna kohezija te osnažuju veze između politika na europskoj i lokalnoj razini putem konkretnih inicijativa kao što su Europska prijestolnica mladih i projekt „Europa na lokalnoj razini” u okviru programa „Erasmus+ Mladi na djelu”²⁶. Istodobno, njime se osnažuju mladi tako što im se pružaju mogućnosti da u praksi iskoriste i poboljšaju svoje znanje, vještine, kompetencije i stavove koji su im potrebni kako bi u potpunosti sudjelovali u društvima obilježenima raznolikošću i bili spremni na buduće izazove.

²⁵ Završna izjava s foruma mladih „Lisboa+21”.

²⁶ <https://www.europegoeslocal.eu/about/>

29. Digitalna transformacija naših demokracija²⁷ sa sobom donosi potrebu za istraživanjem i promicanjem inovativnih i alternativnih oblika sudjelovanja kao što su alati digitalne demokracije, uz istodobno prepoznavanje izazova u vezi sa sudjelovanjem u digitalnom prostoru i ograničenim pristupom nekih mladih internetu ili digitalnim tehnologijama odnosno nedostatkom vještina i znanja kod mladih potrebnih za korištenje njima. Stoga je potrebno omogućiti pristup i prilagođena rješenja kako bi se poduprlo sudjelovanje mladih u demokratskom životu s pomoću digitalnih sredstava i potaknuo njihov angažman na uključiv način.
30. Potrebno je dodatno podržati politike koje stvaraju više prilika za mlade i omogućuju njihovo potpuno sudjelovanje u društvu. U tom je kontekstu potrebno ojačati ulogu rada s mladima, neformalnog i informalnog učenja i učinkovitog dijaloga sa svim mladima u okviru međusektorskog pristupa područjima kao što su socijalna politika, zapošljavanje, obrazovanje, digitalizacija, zdravstvena skrb, stanovanje, kultura i okoliš.
31. Za učinkovito sudjelovanje mladih²⁸ u društvu potrebno je razmotriti neke ključne aspekte, primjerice: mapiranje upravljanja politikom za mlade; komparativno učenje²⁹ o mehanizmima politika za mlade na svim razinama; osposobljavanje javnih dužnosnika o pitanjima sudjelovanja mladih; te utvrđivanje uloge i odgovornosti mladih u oblikovanju, razvoju, provedbi i evaluaciji politika.

²⁷ Komunikacija Komisije o akcijskom planu za europsku demokraciju, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hr/TXT/?uri=COM:2020:790:FIN&qid=1607079662423>

²⁸ Uvid u upravljanje politikama za mlade, Partnerstvo za mlade, 2018., https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/122018-Insights_web.pdf/99400a12-31e8-76e2-f062-95abec820808

²⁹ Vidjeti definiciju u Prilogu.

PRIMAJU NA ZNANJE:

32. ideje i mišljenja mladih razmijenjene na Konferenciji EU-a o mladima u ožujku 2021., na kojoj su mladi iznijeli niz inicijativa kojima se pruža vrijedno nadahnuće za djelovanje donositeljima odluka, organizacijama mladih i samim mladima u cilju promicanja demokracije među mladima na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini. Te se ideje i mišljenja odnose na:

- uspostavu mehanizama na relevantnim razinama za savjetovanje s mladima o pitanjima nacionalne, regionalne i lokalne politike;
- organiziranje neformalnog učenja i osposobljavanja u vezi sa zagovaranjem vlastitih interesa za mlade, među ostalim i za one s manje mogućnosti;
- snižavanje dobi za glasovanje i prava na glasovanje na 16 godina, zajedno s građanskim odgojem, kako bi se mlade potaknulo i osnažilo da aktivno sudjeluju na izborima;
- utvrđivanje i promicanje uporabe javnih prostora dostupnih mladima, kao i poboljšanje pružanja informacija u vezi s time;
- zajedničko razvijanje i usvajanje smjernica i oznaka kvalitete EU-a kako bi se svim mladima osigurao pristup sigurnim i uključivim digitalnim prostorima koji su im prilagođeni;
- stvaranje platformi za potporu inicijativama „odozdo prema gore” pod vodstvom mladih te organizacijama mladih na lokalnoj i regionalnoj razini;
- proširenje školskog kurikulumu i diversifikaciju dionika uključivanjem nevladinih organizacija radi poticanja razvoja kreativnog razmišljanja, aktivnog građanstva i prakse donošenja odluka putem neformalnog obrazovanja.

POZIVAJU DRŽAVE ČLANICE DA, U SKLADU S NAČELOM SUPSIDIJARNOSTI I NA ODGOVARAJUĆIM RAZINAMA:

33. osnažuju sve mlade putem obrazovanja i osposobljavanja, informacija usmjerenih na mlade, povratnih informacija, neformalnog i informalnog učenja, rada s mladima i drugih praksi koje doprinose informiranom i kritičkom sudjelovanju u višerazinskim procesima donošenja odluka;
34. na odgovarajući način promiču i podupiru uspostavu ili poboljšanje održivih struktura višerazinskog upravljanja kako bi se olakšalo sudjelovanje mladih u procesima donošenja odluka, kao i u utvrđivanju programâ, uz istodobno poticanje niza neformalnih participativnih rješenja. To zahtijeva priznavanje, podupiranje i potpuno uključivanje organizacija mladih, osoba koje rade s mladima, mladih stručnjaka, voditelja mladih³⁰, škola, učitelja i nastavnika, trenera, voditelja osposobljavanja i drugih relevantnih dionika. Potrebno je uložiti posebne napore kako bi se doprlo do mladih pojedinaca koji nisu uključeni u formalne strukture i organizacije te ih se osnažilo;
35. promiču i podupiru, osobito u četvrtima u nepovoljnom položaju te ruralnim i udaljenim područjima, dostupna fizička, digitalna i hibridna rješenja kojima se olakšava učinkovito sudjelovanje i uključenost svih mladih u procese donošenja odluka na svim razinama, na višesektorski način, kako bi im se osigurali otvoreni i sigurni prostori te mogućnosti za osobni, društveni, kulturni i profesionalni razvoj;
36. pružaju jednake i pravedne mogućnosti podupiranjem svih oblika sudjelovanja i angažmana mladih na svim razinama. Taj se pristup primjenjuje na sva pitanja koja utječu na mlade, kao što su stanovanje, obrazovanje i pristojna radna mjesta, održivi razvoj, klimatske promjene, ljudska prava, međugeneracijska pravednost i solidarnost, rodna ravnopravnost, izgradnja kapaciteta i učinak digitalizacije, u skladu s obvezom da se nikoga ne zapostavi³¹;

³⁰ Za potrebe ovih zaključaka voditelji mladih uključuju i mlade koji preuzimaju vodeće uloge, a nisu dio formalne organizacije ili strukture.

³¹ UN-ov Program održivog razvoja do 2030.

37. prema potrebi uspostave ili održavaju sinergiju i suradnju među sektorima politike i programima povezanim s mladima, posebno između obrazovanja i osposobljavanja u području rada s mladima i istraživača koji se bave mladima, kako bi se poticalo kritičko mišljenje, pružile sveobuhvatne informacije o procesima donošenja odluka na svim razinama i povećalo razumijevanje, predanost te učinkovito i smisleno sudjelovanje mladih.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE I EUROPSKU KOMISIJU DA U SVOJIM PODRUČJIMA NADLEŽNOSTI I NA ODGOVARAJUĆIM RAZINAMA, UZ POŠTOVANJE NAČELA SUPSIDIJARNOSTI:

38. uključe i podupiru aktivne i održive strukture za sudjelovanje mladih u razvoju politika za mlade i s njima na svim razinama i u svim područjima, uz istodobno osiguravanje pristupa pouzdanim podacima, dokazima te odgovornim procesima donošenja odluka koji se redovito preispituju, oslanjajući se na procese sudjelovanja kao što je dijalog EU-a s mladima i druge aranžmane u raznim područjima politika kojima se nastoji potaknuti sudjelovanje mladih;
39. podupiru daljnji razvoj i preispitivanje pristupa usmjerenih na povećanje sudjelovanja mladih u procesima donošenja odluka na svim razinama. To se može temeljiti na postojećim konceptima i mehanizmima, kao i na radu Vijeća Europe, država članica i organizacija civilnog društva u tom području. Ti pristupi trebali bi uključivati mlade, osobe koje rade s mladima, organizacije mladih (uključujući lokalna vijeća mladih), stručnjake, istraživače u području politika za mlade i oblikovatelje politika na svim razinama i iz svih relevantnih sektora;

40. u potpunosti iskoriste relevantne programe EU-a (među ostalim Erasmus+ i Europske snage solidarnosti) za promicanje i podupiranje znanja, razmjene praksi i aktivnosti uzajamnog učenja, kao i osmišljavanje, razvoj, provedbu i evaluaciju mehanizama sudjelovanja mladih na temelju pristupa višerazinskog upravljanja;
41. ako je to relevantno, učinkovito se služe pokazateljima EU-a o politikama za mlade³² i prema potrebi uzimaju u obzir procjene učinka kojima se, među ostalim, uspoređuju opseg sudjelovanja mladih u procesima donošenja odluka te regionalne i lokalne značajke u smislu demografije, dobrobiti, demokratskog angažmana i održivog razvoja;
42. nastave poticati dijalog EU-a s mladima i nacionalne radne skupine uspostavljene u državama članicama te, prema potrebi, rezerviraju ključnu ulogu za nacionalna vijeća mladih kako bi se taj okvir iskoristio u drugim savjetodavnim postupcima, kao što su oni povezani s konferencijom o budućnosti Europe i inicijativom „novi europski Bauhaus”.

POZIVAJU KOMISIJU DA:

43. organizira aktivnost uzajamnog učenja u području mladih s ciljem razmjene znanja i iskustva o tome kako promicati učinkovito sudjelovanje mladih u procesima donošenja odluka na svim razinama i u svim područjima politika, čime bi se formiralo zajedničko razumijevanje koncepta višerazinskog upravljanja;

³² Kako ih je razvila stručna skupina osnovana 2019. u kontekstu Strategije EU-a za mlade (2019. – 2027.) i njezina plana rada za razdoblje 2019. – 2021.

44. doprinosi izgradnji znanja i kapaciteta u pogledu sudjelovanja mladih u procesima donošenja odluka na više razina, uključujući, ako je moguće, putem mreže Youth Wiki, istraživačkih mreža mladih i suradnje s međunarodnim organizacijama kao što su Vijeće Europe, Ujedinjeni narodi i OECD te druga relevantna tijela;
45. prema potrebi, koristi se Europskim portalom za mlade za suradnju s mladima putem internetskog dijaloga i savjetovanja.

POZIVAJU SVE AKTERE UKLJUČENE U EUROPSKE AKTIVNOSTI SURADNJE U PODRUČJU MLADIH DA NASTOJE:

46. uspostaviti transparentne postupke kojima se mladima omogućuje izravno sudjelovanje u procesima donošenja odluka, bilo pojedinačno, u slučaju voditelja mladih, ili putem organizacija mladih, osoba koje rade s mladima, učitelja i nastavnika, istraživača, novinara ili drugih struktura odnosno neformalnih skupina povezanih s mladima. U okviru tog sudjelovanja trebalo bi se baviti svim pitanjima koja utječu na živote mladih, na međusektorskoj osnovi, uz istodobno promicanje sinergije i suradnje u pogledu zajedničkih procesa donošenja odluka, zajedničkih odgovornosti i provedbe rješenja;
47. proširiti opseg i raspon prilika za dionike u formalnom obrazovanju te informalnom i neformalnom učenju da djeluju zajedno kako bi se povećalo sudjelovanje mladih u procesima donošenja odluka i poduprli različiti oblici „učenja o sudjelovanju” od rane dobi jer se time povećavaju mogućnosti za cjeloživotno sudjelovanje³³.

³³ Preporuka Vijeća o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje (SL C 189, 4.6.2018., str. 1.).

Definicije

Za potrebe ovih zaključaka:

„Višerazinsko upravljanje” odnosi se na strukture i procese donošenja odluka, u formalnom i neformalnom okruženju, koji postoje na različitim teritorijalnim razinama (od lokalne do regionalne, nacionalne i europske), uz sudjelovanje mladih i/ili organizacija mladih, u okviru kojih se odluke donose u skladu s dogovorom među svim akterima, horizontalno i/ili vertikalno, na temelju načela supsidijarnosti, s ciljem donošenja odluka i provedbe politika na najprikladnijoj institucijskoj i teritorijalnoj razini.

„Sve razine” odnose se, prema potrebi, na lokalnu, regionalnu, nacionalnu, europsku i globalnu razinu.

„Komparativno učenje” postupak je u kojem neka organizacija može usporediti svoje rezultate s rezultatima drugih organizacija. Cilj je učiti iz prednosti drugih organizacija i onoga što one dobro rade, potražiti inspiraciju za rad vlastite organizacije i učiti iz pogrešaka. Riječ je o aktivnom i kontinuiranom procesu, a ne samo o usporedbi pokazatelja, činjenica i mjera.

Referentni dokumenti

Pri usvajanju ovih zaključaka Vijeće i predstavnici vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, primaju na znanje sljedeće:

- Zaključke Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, o poticanju demokratske osviještenosti i demokratskog angažmana među mladima u Europi (SL C 415, 1.12.2020., str. 16.)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020XG1201\(01\)&from=hr](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020XG1201(01)&from=hr)

- Rezoluciju Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o okviru za uspostavu Europske agende za rad s mladima (SL C 415, 1.12.2020., str. 1.)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:42020Y1201\(01\)&from=hr](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:42020Y1201(01)&from=hr)

- Zaključke Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o temi „Pružanje većih mogućnosti za mlade u ruralnim i udaljenim područjima” (SL C 193, 9.6.2020., str. 3.)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hr/TXT/?uri=CELEX%3A52020XG0609%2801%29&qid=1609185718999>

- Rezoluciju Vijeća i predstavnika vladâ država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o utvrđivanju smjernica o upravljanju dijalogom EU-a s mladima (SL C 189, 5.6.2019., str. 1.)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:42019Y0605\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:42019Y0605(01)&from=EN)

- Zaključke Vijeća o ulozi mladih u izgradnji sigurnog, povezanog i skladnog društva u Europi (SL C 195, 7.6.2018., str. 13.)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hr/TXT/?uri=CELEX%3A52018XG0607%2802%29>

- Rezoluciju Vijeća Europske unije i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, o okviru za europsku suradnju u području mladih: strategija Europske unije za mlade za razdoblje 2019. – 2027. (SL C 456, 18.12.2018., str. 1.)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hr/TXT/?qid=1601482182235&uri=CELEX:42018Y1218\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hr/TXT/?qid=1601482182235&uri=CELEX:42018Y1218(01))

- Rezoluciju Vijeća o poticanju političkog sudjelovanja mladih u demokratskom životu Europe (SL C 417, 15.12.2015., str. 10.)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A42015Y1215%2802%29&qid=1609181989853>

- Preporuku Vijeća o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje (SL C 189, 4.6.2018., str. 1.)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)&from=hr](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=hr)

- Preporuku Vijeća o vrednovanju neformalnog i informalnog učenja (SL C 398, 22.12.2012., str. 1.)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012H1222\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012H1222(01)&from=EN)

- Zaključke Vijeća i predstavnikâ vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, o poticanju novih i učinkovitih oblika sudjelovanja svih mladih u demokratskom životu Europe (SL C 169, 9.6.2011., str. 1.)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A42011Y0609%2801%29>

- Novi strateški program za razdoblje 2019. – 2024., Europsko vijeće

<https://www.consilium.europa.eu/media/39929/a-new-strategic-agenda-2019-2024-hr.pdf>

- Program rada Komisije za 2021.

https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:91ce5c0f-12b6-11eb-9a54-01aa75ed71a1.0011.02/DOC_1&format=PDF

- Eurofound (2020.), Život, rad i COVID-19, Serija o bolesti COVID-19

https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef20059en.pdf

- COM/2020/790 final – Komunikaciju Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o akcijskom planu za europsku demokraciju

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hr/TXT/?uri=COM:2020:790:FIN&qid=1607079662423>

- Treću europsku konvenciju o radu s mladima (završna izjava)

https://www.eywc2020.eu/downloads/doctrine/WebforumVeranstaltungenWebsiteBundle:Media-file-54/3rdEYWC_finaldeclaration.pdf

- Program održivog razvoja do 2030. Ujedinjenih naroda
Rezoluciju Opće skupštine UN-a A/RES/70, donesenu 25. rujna 2015.
https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E
- Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravima djeteta od 20. studenoga 1989.
https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=IV-11&chapter=4&lang=en https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/default/files/un_convention_on_the_rights_of_the_child_1.pdf
- Svjetski program djelovanja Ujedinjenih naroda za mlade
<https://www.un.org/esa/socdev/unyin/documents/wpay2010.pdf>
- Revidiranu Europsku povelju o sudjelovanju mladih u lokalnom i regionalnom životu, „Iznesite svoje mišljenje!”,
Vijeće Europe
<https://rm.coe.int/1680702379>
- Revidiranu Europsku povelju o sudjelovanju mladih u lokalnom i regionalnom životu, Kongres lokalnih i regionalnih vlasti,
Vijeće Europe, <https://rm.coe.int/1680702379>
- Vijeće Europe, Preporuku CM/Rec(2012)2 Odbora ministara državama članicama o sudjelovanju djece i mlađih od 18 godina
<https://rm.coe.int/168046c478>
- „Sudjelovanje mladih u demokratskom životu”, EACEA, 2013.
<https://www.lse.ac.uk/business-and-consultancy/consulting/assets/documents/youth-participation-in-democratic-life.pdf>

- COM(2018) 269 final – SWD(2018) 168 final – rezultate otvorene metode koordinacije u području mladih u razdoblju 2010. – 2018., priložene Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Uključivanje, povezivanje i osnaživanje mladih: nova strategija EU-a za mlade”
- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52018SC0168> Uvid u upravljanje politikama za mlade, Partnerstvo za mlade, 2018.
https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/122018-Insights_web.pdf/99400a12-31e8-76e2-f062-95abec820808
- „Novi i inovativni oblici sudjelovanja mladih u procesima donošenja odluka”, Vijeće Europe, listopad 2017.
<https://rm.coe.int/new-and-innovative-forms-of-youth-participation-in-decision-making-pro/1680759e6a>
- Analitički dokument o sudjelovanju mladih „Mladi politički akteri u Europi: Što podrazumijevamo pod sudjelovanjem?”, Partnerstvo za mlade
<https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261980/What+is+youth+participation.pdf/223f7d06-c766-41ea-b03c-38565efa971a>
- Partnerstvo EU-a i Vijeća Europe u području mladih, 2020.
<https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership>
<https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/covid-19>
<https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/latest-update-and-analysis>

- Europski parlament, „COVID-19: zastupnici traže da se spriječi trajna šteta za mlade i sport” (siječanj 2021.)

<https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20210122IPR96224/covid-19-meps-ask-to-prevent-lasting-damage-on-youth-and-on-sport>

- Političke odgovore OECD-a na koronavirus (COVID-19), „Mladi i COVID-19: odgovor, oporavak i otpornost” (11. lipnja 2020.)

<https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/youth-and-covid-19-response-recovery-and-resilience-c40e61c6/#endnotea0z6>

- ILO, Zapošljavanje mladih

<https://www.ilo.org/global/topics/youth-employment/lang--en/index.htm>

- „Sedam ključnih nalaza iz istraživanja o upravljanju mladima”, OECD

<http://www.oecd.org/mena/governance/seven-key-findings-from-the-youth-governance-survey.pdf>

- Izjavu s foruma mladih „Lisboa+21” o politikama i programima za mlade, 2019.

<https://www.lisboa21.gov.pt/en/content/declaracao/declaration.html>

- Inicijativu „novi europski Bauhaus”

https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_en